

Πανεπιστήμιο Κρήτης: Εκπαιδύοντας τις μελλοντικές γενιές στην κατανόηση και προσαρμογή στην κλιματική κρίση

Παρασκευή 4 Ιούν 2021 | 22:15

Η κλιματική αλλαγή είναι πλέον αναμφισβήτητη και οι επιπτώσεις της είναι ήδη ορατές στο περιβάλλον και στα οικοσυστήματα. Ταυτόχρονα, είναι ευρέως αποδεκτό ότι η αιτία της βρίσκεται στις ανθρωπογενείς εκπομπές θερμοκηπικών αερίων που αυξάνονται με εξαιρετικά ταχείς ρυθμούς. Επιπλέον οι επιπτώσεις της αναμένεται να δημιουργήσουν σοβαρές κοινωνικές προκλήσεις στο εγγύς μέλλον ώστε μπορούμε να μιλάμε πλέον για κλιματική κρίση και **κλιματική απειλή**.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης λειτουργεί σε συνεχή βάση από το 1993 τον ερευνητικό σταθμό στο Φινοκαλιά όπου καταγράφονται πληροφορίες για τη σύσταση της ατμόσφαιρας. Η θέση και η συνεχής λειτουργία του σταθμού για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, τον καθιστούν πλέον μοναδικό στο είδος του. Ενώ το όζον, φυτοτοξικό και θερμοκηπικό αέριο, καταγράφεται στο Φινοκαλιά από το 1997, από το 2002 μετρούνται και οι συγκεντρώσεις των κύριων θερμοκηπικών αερίων, του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) και του μεθανίου (CH₄), δημιουργώντας έτσι τη μεγαλύτερη χρονοσειρά σε όλη την Μεσόγειο.

Οι παρατηρήσεις αυτές (το διάγραμμα επισυνάπτεται στο τέλος του Δελτίου Τύπου) έδειξαν ότι το CO₂ ακολουθώντας τη σταθερά ανοδική τάση των τελευταίων δεκαετιών κατέγραψε τις μέγιστες συγκεντρώσεις που έχουν καταγραφεί τα τελευταία 500 χιλιάδες χρόνια, υπερβαίνοντας το όριο των 420 μερών στο εκατομμύριο (ppm). Ανησυχητική είναι επίσης η σταθερά αυξητική πορεία που παρατηρείται για το CH₄, το οποίο είναι πολύ πιο ισχυρό θερμοκηπικό αέριο από το CO₂.

Οι σταθεροί ρυθμοί αύξησης των θερμοκηπικών αερίων, παρά τις συνεχόμενες απαγορεύσεις κυκλοφορίας, τη μείωση των μετακινήσεων και τον περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας λόγω της πανδημίας, αποτελούν μια υπενθύμιση ότι η κλιματική αλλαγή έχει δυναμική για το μετριασμό της οποίας απαιτούνται μέτρα και δράσεις που έχουν μακροχρόνια προοπτική και θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις μελλοντικές γενιές στο σχεδιασμό τους.

Η **στοχευμένη εκπαίδευση της νέα γενιάς** σχετικά με τις αιτίες και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι κατά συνέπεια επιτακτική, αφού η εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης είναι ευκολότερη σε ένα ενημερωμένο κοινό και μια συμμετοχική κοινωνία. Σύμφωνα με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Μαρτίου 2019 σχετικά με την κλιματική αλλαγή **“η εκπαίδευση των νέων αντιπροσωπεύει ένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής”**. Κατά συνέπεια όλοι οι στρατηγικοί σχεδιασμοί για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο πρέπει να περιλάβουν σχετικές εκπαιδευτικές δράσεις.

Το Εργαστήριο Περιβαλλοντικών Χημικών Διεργασιών (ΕΠΕΧΗΔΙ) του Πανεπιστημίου Κρήτης αφουγκραζόμενο την ανάγκη για στοχευμένη εκπαίδευση γύρω από την κλιματική αλλαγή εμπνεύστηκε το πρόγραμμα **EDU4CLIMA-Μαθαίνοντας και διδάσκοντας για την Κλιματική Αλλαγή** που εγκρίθηκε προς χρηματοδότηση από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), τέταρτο σε σειρά αξιολόγησης μεταξύ άνω των 300 προτάσεων. Εταίροι του έργου είναι επίσης το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, η Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κρήτης, η Περιφέρεια Κρήτης και ο Δήμος του Αγίου Νικολάου Λασιθίου.

Το πρόγραμμα **EDU4CLIMA** αφορά στην **εγκατάσταση Κόμβου Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης στο Φινοκαλιά για τη μεταφορά της γνώσης, που παράγεται από την έρευνα για την κλιματική αλλαγή και την αέρια ρύπανση στο Περιβαλλοντικό σταθμό του ΕΠΕΧΗΔΙ, προς τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**. Ο Κόμβος θα εγκατασταθεί στο παλιό Δημοτικό Σχολείο του Φινοκαλιά, όπου υπό την αιγίδα του Δήμου Αγίου Νικολάου θα δημιουργηθούν οι κατάλληλοι χώροι για την ενημέρωση και τη φιλοξενία σχολείων. Ο Κόμβος θα αποτελεί το φυσικό χώρο που ο επισκέπτης θα μπορεί να ενημερωθεί και να επιμορφωθεί σχετικά με τα κρίσιμα ζητήματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή, στοχεύοντας σε συμπεριφορικές αλλαγές που θα προάγουν την ικανότητα προσαρμογής και τις βέλτιστες πρακτικές που οδηγούν σε μετριασμό της. Στον πυρήνα των δράσεων του έργου βρίσκεται η επιστημονική γνώση που παράγεται από τη μακροχρόνια παρατήρηση της ατμόσφαιρας και τελικά μετουσιώνεται στην κατανόηση των κλιματικών μεταβολών.